

Sjálvir hava teir skyldina

Í SAMBAND við samtíðarskattaskipanina varð reglugerð gjørd millum bankar og landsstýrið. Reglugerðin snúði seg um raksturinn av skipanini, og skuldi Líkningarráðið umsita bæði samtíðarskattaskipan og reglugerð. Reglugerðin hevur nú verið galdandi í nøkur ár, men nú er neyðugt at taka hana upp til nýggja viðgerð. Orsøkin er, at ein av bankunum er farin út um tað mark lógarsmiðirnir til reglugerðina, ikki hildu vera neyðugt at áseta. Fesk dømi eru um, at Sjóvinnubankin nýtir lønarlistarnar til at ognar sær nýggj viðskiftafólk.

TAÐ VAKTI mikla ósing tá talan var um at seta sokallaðu víðkaðu p-talsskipanina í verk. Bankarnir vóru á gosi, tí eftir víðkaðu skipanini fór betur at bera Líkningarráðnum til at kunna seg um, hvat fólk áttu á

bankabók. Talað varð um misnýtslu av skráum. Men hvat ger bankin nú sjálvur? Mangt broytist so hvørt ein verður greiður yvir hvør fær nyttu av hvørjum.

AT Sjóvinnubankin nú er farin um sømuligt kappingarmark hevur sjálvandi sínar orsøkir. Í fyrsta lagi er orsøkin hon, at bankin er svangur, og tí vil hava fatur á einum parti av teimum pengum, hann heldur vera í vanda. Hann vil hava fatur á flytingunum til tey fólk, sum skylda bankanum pengar.

OG HVÍ skylda mong av hesum fólki bankunum í dag pengar, sum tey kanska hava ilt við at rinda aftur? Rætt og slætt tí bankin var út um alt mark "lagaligur" tann tíð tað var. Júst tey árin bankin hevði ríkiligt av pengum og tí vildu hava teir út í lán. Tá vóru stórar lýsingar at síggja í bløðunum um lónarkreditt og kappbjóðingar um lán, og sum vera man tóku mong av.

MEN NÚ sansar at, og bankin vil hava fatur á pengunum aftur. Eitt sjálvskað problem, sum nú kemur teimum aftur um brekku.

MEN TAÐ eru eisini aðrar orsøkir fyri, at bankarnir ikki hava hildið tað verið neyðugt at arbeitt meira ábyrgdarkent enn teir hava. Millum aðrar tær triggjar slangurnar, sum ligið hava í landskassan. Hin fyrsta, við áskriftini: Rentuspekulatióin. Onnur við áskriftini landskassaveðhald. (At landskassin hevur átekið sær tey veðhald, bankin átti at havt) og hin triðja, sum eitur: Avsett móti tapi. Í Føroyum kunnu bankarnir avseta einar triggjar ferðir so nógv móti tapi í mun til í Danmark. Hetta eru pengar, sum ikki skulu skattast.

VIT HAVA so mangan fyrr víst á hvussu føroysku bankarnir hava spælt hund við fólk og gera tað framvegis, men nú má vera nógmikið. At rokna við normalum viti og skili er ikki

nógmikið, fyri ikki at tala um moral. Duga bankarnir ikki sjálvir at seta mark fyri hvat ein kann og ikki kann mugu onnur gera tað fyri teir. Einkin er at ivast í, at hetta er neyðugt, og tí er at vóna, at so verður gjørt.

tór.-

sosigaley

Dimmalætting

DAÐBLAÐIÐ

14. SEPTEMBER

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐLÝS

Til arbeiðis!

„Tað skal undra, um Javnaðurin ikki bankar uppá hjá Fólka-flokkinum kanska longu fyri jól — væl at merkja um Javnaðurin skal hava ordiligt fólk til at hjálpa sær við upptøkuni. Tí sjálvir eiga teir litið í at velja, tá ástendur. Vit biða í tolni. Men vit selja okkum dyrt. Hesuferð skulu sosialistarnir sleppa at føra tann einasta politikkinn, sum kann brúkast og kann bjarga hesum samfelag uppafutt at standa: Frisinnaðan politikkinn.“

skrivar Dagblaðið í oddagrein.

Ófrávikilg krøv — ultimativ krøv og útspilling. Hetta er heilt einfalt tað, sum málagníð hjá tí føroyska fólkaflakkinum hevur at bjóða javnaðarflokkinum nú samráðingar hava verið um skipan av eini samgongu. Undir-málarar, tollarar, ið róta í kuffertunum hjá fólk, javnaðarmenn sammettir við stalinistar og nazistar, sum lesa vit aftur og aftur í blaðnum hjá sama fólka-flokk. Hetta eru »vøkr« og álitisvekjandi orðini, sum hevur verið vartað upp við, nú umboð fyri hesar báðar størstu flokkarnar hava roynt at sambandið enn einaferð fer at visa á, at tað eru búskaparmálini, sum hava fyrsta prioritet — størsta týðning. Og hetta er tað

leggjast á hillina í føroyskum politikk, um møguleiki skal vera fyri at arbeiða. — Tit mugu gjarna fáa okkum við í samgongu, men vit selja okkum dyrt, tykkara menn nytta einki, tit hava bara at makka rætt osfr. Ja, ilt er at fáa eyga á eitt gramm av samarbeiðs-vilja, um tað er so, at Dagblaðið er málagníð hjá fólkaflakkinum!

Javnaðarflokkurin heldur fram við royndunum at skipa eitt landsstýri. Í gjár skuldi so sambandið koma við einum svari uppá upplegg javnaðarfloksins. Í skrivandi løtu vita vit ikki, hvussu tað sær út, men vit kunnu í-mynda okkum, at sambandið enn einaferð fer at visa á, at tað eru búskaparmálini, sum hava fyrsta prioritet — størsta týðning. Og hetta er tað

uttan iva semja um í javnaðarflokkinum eisini.

Spurningurin er so bara, hvussu vit sleppa frægest burtur úr búskaparligu trupulleikunum. Javnaðarflokkurin hevur sini uppskot, sambandið sini. So ræður um at snikka tey soleiðis til, at báðir partar kunnu góðtaka ein komandi búskaparpolitikk. Her mugu báðir vera fúsir at geva seg.

Men eitt eigur sambandið at vita, og tað er, at búskaparpolitikkur sambandsins undir síðsta landsstýri kann ikki halda fram óbroyttur. Tí hann hevði ikki bara við sær, sum sambandsmenn kanska halda, at øll fóru at spara. Nei, hann hevði eisini við sær, at eitt og hvørt hjól í hesum landi steðgaði upp. Vit mugu og skulu fáa hjólini í gongd aftur. Hetta má ikki

sleppa at vera floskulkend og innantóm tala. Okkurt má gerast fyri at geva fólk vónina og trúna aftur. Tað gerst so ikki við at fremja ein búskaparpolitikk, sum bara miðar móti at steðga øllum virksemin.

Tað eru annars alarmerandi tøl, sum verða logd á borðið í hesum døgum, um hvat vit hava fiskað í ár. Upsin verður nú troyttur so nógv, at litið man vera eftir av honum, og av hinum dyru fiskasløgnum er so gott sum alt uppfiskað.

Vit kunnu tosa um búskaparpolitikk, um ditt og datt, men vit koma ongan veg, um vit ikki gera okkum fullkomiliga greitt, hvussu støðan er hjá fiskastovnunum og gera okkum púra greitt, hvat skal gerast fyri at varðveita stovnarnar. Her eiga allir flokkar, uttan mun til ideologi, at draga eina linu, tí tað snýr seg um sjálvt tilverugrundarlagið.

So kanska samgongu-samráðingarnar áttu at havt byrjað við okkara

fiskastovnum. Ikki fyrr enn vit eru greið yvir, hvussu galið er stat, tora og duga vit at taka avleiðingarnar av hesum og stinga út í kortið ein politikk, sum miðar móti at varðveita stovnarnar. Tað kann koma at gera ilt, men gera vit einki, kann deyðin standa í durunum.

Vit fara her enn einaferð at heita á okkara politikarar at grava stríðsøkisina og finna saman at arbeiða fyri landi og fólk. At ávíkavist Dagblaðið og Dimmalætting royndu at forkoma møguleikunum at skipa eina samgongu millum fólkaflak og javnaðarflokk ella samband og javnaðarflokk, eigur ikki at taka mótið frá monnum. Burtur við tí persónliga brikslinum og til arbeiðis. Visið hvørjum øðrum álit og dyrkið tað positiva hjá hinum partinum tit skulu til at samarbeiða við.